

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2013

aruandeaasta lõpp: 31.12.2013

ärinimi: Eesti Tõusigade Aretusühistu

registrikood: 10023404

tänava/talu nimi, Aretuse 2

maja ja korteri number:

alevik: Märja alevik

vald: Tähtvere vald

maakond: Tartu maakond

postisihnumber: 61406

telefon: +372 7493144, +372 5135927

faks: +372 2493127

e-posti aadress: estpig@estpig.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	4
Bilanss	4
Kasumiaruanne	5
Rahavoogude aruanne	6
Omakapitali muutuste aruanne	7
Raamatupidamise aastaaruande lisad	8
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	8
Lisa 2 Raha	10
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	10
Lisa 4 Varud	11
Lisa 5 Materiaalne põhivara	12
Lisa 6 Laenukohustused	13
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	13
Lisa 8 Tingimuslikud kohustused ja varad	14
Lisa 9 Sihtfinantseerimine	14
Lisa 10 Müügitulu	15
Lisa 11 Muud äritulud	15
Lisa 12 Kaubad, toore, materjal ja teenused	15
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	16
Lisa 14 Tööjõukulud	16
Lisa 15 Seotud osapooled	16

Tegevusaruanne

Eesti sealihatootjad on koondunud Tõusigade Aretusühistusse, mille kaudu koos tegutsedes korraldatakse tõuaretusalast tööd, koondades nii 30 Eesti kapitalil põhinevat farmerit, ühtekokku 15 000 põhikarja emisega. Aretusühistu peab sigade tõuraamatut (puhtatõulised sead) ja aretusregistrit (ristandsead). Kõigil liikmetel on kohustus osaleda sigade jõudluskontrolli läbiviimisel. Eesti Tõusigade Aretusühistu eesmärgiks on aretada ja levitada väärtuslikke tõusigu, et tagada sigade jõudlusvõime ja geneetilise väärtuse suurenemine ning seakasvatuse majanduslik tasuvus. Efektive ja jätkusuutlik seakasvatus nõuab nii kompetentsust kui ka erinevate standardite järgimist, et suunata Eesti seakasvatust arvestama ühiskonna tervise, loomade heaolu ja mõjudega keskkonnale.

Eesti Tõusigade Aretusühistu halduslik struktuur on järgmine: üldkoosolek, mis valib kolmeks aastaks kuni 9 liikmelise nõukogu. Alaliseks juhtivorganiks on põhikirjaliselt 1-3 liikmeline juhatus. Käesoleval ajal on juhatus üheliikmeline. Juhatus valitakse viieks aastaks. Aretusalaseid otsuseid teeb aretusühistu nõukogu ja elluviijaks on Eesti Tõusigade Aretusühistu juhatus, aretusspetsialistid, konsulendid ja seemendusjaama töötajad. Aretusühistu struktuuris on kolm osakonda- seemendusjaam, aretusosakond ja teadus- arendusosakond. Aretusosakonna ülesandeks on sigade jõudlusvõime ja geneetilise väärtuse suurenemise tagamine. Aretusühistu igapäevase põhitegevuse- aretustöö- aluseks on aretusprogramm "Marmorliha" (www.estpiq.ee).

Hetkel toimub aretusprogrammi Marmorliha eesmärkide uuendamine ja tegevuskava koostamine uueks perioodiks, aastateks 2014-2020. Selle programmi kõige üldisemaks eesmärgiks on parandada Eestis toodetava sealiha kvaliteeti ja toetada seakasvatusektori arengut. Kodumaise sealiha tootmine on aasta-aastalt kasvanud ja võrreldes 10 aasta taguse ajaga toodetakse Eestis sealiha veerandi võrra rohkem. Pärast 2011. aastal toimunud langust oli sigade arvukus 2012.a lõpu seisuga pisut kõrgem kui aasta eest – sigade arvu hinnati ca 375 tuhandele (kasv 2,6%). 2012. aastal tapasigade eluskaalu kogumass veidi langes – sealiha toodang eluskaalus oli 68 tuhat tonni, s.o 2,6% vähem kui 2011. aastal. Sealiha osatähtsus kogu lihatoodangus oli 2012. aastal 62%. Sealiha tarbitakse Eestis üle 35 kg inimese kohta, seega peaaegu pool tarbitavast lihast on sealiha. Kindlasti väärib märkimist, et Eesti isevarustatuse tase on viimastel aastatel olnud üle 100 % ehk seakasvatusest on kujunenud eksportiv loomakasvatusharu. Peamine eksportitav lihaliik Eestis ongi sealiha, mis moodustas 2012. aastal kolmandiku liha ja lihatoodete rahalisest kogueksportidest. Olulistest eksportartiklitest näitaski just sealiha 2012. aastal ka koguselisel suurimat kasvumäära (ligikaudu 28%). Aretusprogrammi eesmärkide täitmiseks ja sealiha kvaliteedi parandamiseks tehakse koostööd aretusorganisatsioonidega teistest riikidest, kust imporditakse Eestisse tõumaterjali, enamasti tõukulte ja kuldispermat. Imporditõumaterjali kasutamine on võimaldanud parandada Eesti seapopulatsiooni viljakuse-, nuuma- ja lihaomadusi. Aasta-aastalt on suurenenud kunstliku seemenduse osatähtsus, moodustades mõnedes karjades juba 100%. Jõudluskontrolli andmetel on suurenenud nii emiste viljakus (elusalt sündinud põrsaste arv pesakonnas 2005–10,6, 2012 – 11,7) kui ka aastaemise kohta võõrutatud põrsaste arv pesakonnas (vastavalt 19,4 ja 25,8), vähenenud on emiste imetamisperioodi pikkus. Searümpade lihasus on aastate jooksul paranenud. Järjepidev valik õhema seljapeki ja suurema lihassilma suunas on viinud tasemeni, kus valdavalt realiseeritakse S ja E kvaliteediklassi kuuluvaid rümpasid. Enamik 2012. aastal Eestis kokkuostetud sigadest klassifitseeriti kõrgematesse kvaliteediklassidesse, seejuures klassifitseeriti S-klassi kuuluvaks praktiliselt pool (49,9%).

Toetused.

2013.a. määrati aretusühistule põllumajandusloomade aretustoetust aprillikuus 351 666,60 eurot ja detsembrikuus 249 596,08 eurot, praktikatoetust 710, 79 eurot. Investeeringutoetust saadi seemendusjaama ehituseks (meede 1.4.2.) 664,68 eurot.

Investeeringud.

Tõumaterjali, sealhulgas tõukultide ja importsperma ostu investeeriti 37 249,17 eurot. Materiaalsesse põhivarasse investeeriti kokku 21 983 eurot, sealhulgas seadmetesse 6 938 eurot, puurkaevu ehitusse 6 045 eurot ja loodava aretusfarmi eelprojekti 9 000 eurot.

Seemendusjaamast müüdi 49 833 spermadoosi (+1074 võrreldes 2012.a.) ja saadi selle eest 217 110,30 eurot.

Kokkuvõtteks.

Aretusühistu juhtkond, raamatupidamine ja seemendusjaam asuvad Tartumaal. Ühistu kolm konsulenti, asukohaga Pärnus, Türil ja Tartus, teenindavad igapäevaselt neile määratud liikmesfarme, hinnates ning valides tõu- ja põhikarjaloomi. Lihaspetsialist hindab koostöös lihatööstustega aretuses kasutatavaid ristandkombinatsioone (Saaremaa LT, Valga LT ja mitmed väiksemad tööstused). Seemendusjaam toodab ja turustab kõrge aretusväärtusega kuldispermat.

Aretusühistu korraldab regulaarset täiendõpet, seminare ja viib läbi rakendusuringuid, kus kasutatakse rahastust Euroopa Liidu meetmetest PRIA kaudu. Hetkel on käimas kaks teaduslikku uuringut koostöös Maaülikooliga, millest valmivad ka magistritööd.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	156 793	121 388	2
Nõuded ja ettemaksud	109 454	65 874	3
Varud	13 608	8 528	4
Kokku käibevara	279 855	195 790	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	300 286	331 869	5
Kokku põhivara	300 286	331 869	
Kokku varad	580 141	527 659	
Kohustused ja omakapital			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	19 966	19 577	6
Võlad ja ettemaksud	104 210	91 348	7
Kokku lühiajalised kohustused	124 176	110 925	
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	79 034	99 042	6
Kokku pikaajalised kohustused	79 034	99 042	
Kokku kohustused	203 210	209 967	
Omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	25 760	25 760	
Kohustuslik reservkapital	1 016	1 016	
Muud reservid	287 175	287 175	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	3 741	0	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	59 239	3 741	
Kokku omakapital	376 931	317 692	
Kokku kohustused ja omakapital	580 141	527 659	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Müügitulu	288 547	290 968	10
Muud äritulud	617 638	358 970	11
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-162 050	-184 569	12
Mitmesugused tegevuskulud	-375 502	-154 847	13
Tööjõukulud	-241 862	-248 771	14
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-52 485	-50 214	5
Muud ärikulud	-12 876	-4 211	
Kokku ärikasum (-kahjum)	61 410	7 326	
Intressikulud	-2 171	-3 585	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	59 239	3 741	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	59 239	3 741	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	61 410	7 326	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	52 485	51 800	5
Kasum (kahjum) põhivara müügist	781	0	
Muud korrigeerimised	0	-2 134	
Kokku korrigeerimised	53 266	49 666	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-43 579	-10 079	
Varude muutus	-5 080	-558	
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	12 861	19 679	
Kokku rahavood äritegevusest	78 878	66 034	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-21 683	-25 208	
Laekunud intressid	128	182	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-21 555	-25 026	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksed	-19 619	-18 718	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	0	-1 083	
Makstud intressid	-2 299	-3 767	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-21 918	-23 568	
Kokku rahavood	35 405	17 440	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	121 388	103 948	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	35 405	17 440	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	156 793	121 388	2

Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2011	10 854	1 016	255 155	46 926	313 951
Aruandeaasta kasum (kahjum)				3 741	3 741
Emiteeritud osakapital	14 906			-14 906	0
Muutused reservides			32 020	-32 020	0
31.12.2012	25 760	1 016	287 175	3 741	317 692
Korrigeeritud saldo 31.12.2012	25 760	1 016	287 175	3 741	317 692
Aruandeaasta kasum (kahjum)				59 239	59 239
31.12.2013	25 760	1 016	287 175	62 980	376 931

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Tõusigade Aretusühistu 2013. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga ja kasutades soetusmaksumuse printsiipi.

Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendites ning Vabariigi Valitsuse ja rahandusministri vastavasisulistes määrustes.

Eesti Tõusigade Aretusühistu kasutab kasumiaruande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Eesti Tõusigade Aretusühistu ei oma teiste ettevõtete aktsiaid ega osasid, samuti ei kuulu ta ühegi äriühenduse koosseisu, Aastaaruanne on iseseisev aruanne.

Eesti Tõusigade Aretusühistu raamatupidamisarvestus toimub tekkepõhisest arvestusprintsibist lähtuvalt.

Finantsvarad

Finantsvarana on kajastatud:

1. raha kassas ja pangaarvetel
2. nõudeid ostjate vastu
3. muud lühiajalisi nõudeid

Finantsvarad võetakse esialgu arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest saadava tasu õiglane väärtus. Kui finantsvara eest tasutakse 1aasta jooksul, loetakse vara soetusmaksumuseksaadud rahasumma nominaalväärtust. Edaspidi kajastatakse finantsvarasid korrigeeritud soetusmaksumuses. Ettevõttel on ainult lühiajalised finantsvarad.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke ning Swedbank deposiidi kontol olevat raha.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud periooditulu ja -kuluna.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena kajastatakse nõudeid ostjate vastu, laekumata liikmemaksusid, ettemaksusid teenuste eest.

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded kajastatakse tegevuskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena. 2013 ega 2012 ei hinnatud lootusetuks ega ebatõenäoliselt realiseeruvaks ühtegi nõuet, samuti ei laekunud ühtegi varem kuluks kantud nõuet.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud kajastatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kuluna.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsibist lähtudes võetakse arvele põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 1000eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende

üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit. Aastane kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Hooned ja rajatised	20
Masinad ja seadmed	5
Muu inventar	5

Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides.

Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine; amortiseerimist alustatakse uuesti hetkest, mil vara lõppväärtus on langenud alla tema bilansilise jääkmaksumuse.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha. Kui asendatava komponendi soetusmaksumus ei ole teada, hinnatakse maha kantavat maksumust lähtudes asendamise hetke soetusmaksumusest, arvestades maha hinnangulise kulumi.

Rendid

Kapitalirendina kajastatakse alates 2004. aastast renditehingut kõigil juhtudel, kui esineb vähemalt üks alljärgnevatest tingimustest:

- renditava vara omandiõigus läheb rendiperioodi lõpuks üle rentnikule;
- rentnikul on optioon osta renditavat vara hinna eest, mis on eeldatavasti oluliselt madalam selle vara õiglasest väärtusest optiooni realiseerimise kuupäeval ning rendi jõustumise hetkel on piisavalt kindel, et rentnik seda võimalust kasutab;
- lepinguperiood kestab suure osa (üle 75%) renditava vara majanduslikust elueast, isegi kui omandiõigus ei lähe üle;
- rendi jõustumise hetkel on rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtus peaaegu sama suur (üle 90%) kui renditava vara õiglase väärtus;
- renditud vara on niivõrd spetsiifiline, et ainult rentnik saab seda ilma suuremate modifikatsioonideta kasutada.

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Finantskohustused

Finantskohustusena kajastatakse tarnijatele tasumata arveid, maksuvõlgasid, võlgasid töövõtjatele, tasumata liisingumakseid ja muid lühi- ja pikaajalisi kohustusi.

Finantskohustused võetakse arvele nende soetusmaksumusega, milleks on üldjuhul tasumisele kuuluv rahasumma nominaalväärtuses. Bilansis on finantskohustused kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses. Finantskohustused, mis kuuluvad maksmisele 12kuu jooksul bilansipäevast, kajastatakse bilansis lühiajaliste kohustustena. Muud kohustused on pikaajalised kohustused - liisingu osamaksed, mis kuuluvad maksmisele 1-5 aasta jooksul.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Tingimusliku kohustusena arvestatakse tulumaksu kohustust, mis tekiks kogu jaotamata kasumi ja muude reservide väljajaotamisel dividendideks ning võimalikku dividendikohustust.

Sihtfinantseerimine

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude-kulude vastavuse printsiibist. Valitsuse sihtfinantseerimine, mida saadi eelmise perioodi tegevuskulude kompenseerimiseks, arvestatakse selle perioodi tuluna, millal sihtfinantseerimise summat saab usaldusväärset ja objektiivset määrata ning kui laekumine on tõenäoline, rakendades brutomeetodit.

Mitterahaline toetus kajastatakse 0-maksumusega lähtudes soetusmaksumuse printsiibist.

Finantsabi kajastatakse tuluna siis, kui saadaolevat finantsabi saab usaldusväärset ja objektiivset määrata ning on kindel selle finantsabi laekumine.

Sihtfinantseerimisel, mis on saatud investeringutoetusena põhivarade soetamiseks rakendatakse netomeetodit.

Tulud

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Teenuste osutamisega seotud tulu kajastatakse vastavalt osutatava teenuse täitmise valmidusastmele. Teenuse täitmise valmidusastet hinnatakse lähtudes teenusele seni tehtud kulutuste osast võrreldes projekti kogukuludega.

Kulud

Kulud kajastatakse kulu tekkimise momendil, arvestamata maksetähtaega. Kulud on jaotatud otstarbe alusel "Kaubad, toore, materjal ja teenused", kus kajastatakse põhitegevuseks soetatud kaupasad ja teenuseid - müüdüd kauba kulu, sperma, ravimid, söödad jne. Kasumiaruande kirjel "Muud tegevuskulud" kajastatakse tegevuskulusid - põhivara remont ja hooldus, sidekulud, kindlustused jne.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks on ettevõtte töötajad, juhatuse liikmed, nõukogu liikmed ja nende perekonnaliikmed ning nende isikute kontrolli alla kuuluvad ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Raha pangas	156 793	121 388
Kokku raha	156 793	121 388

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2013	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	46 901	46 901
Ostjatelt laekumata arved	46 901	46 901
Muud nõuded	1	1
Intressinõuded	1	1
Ettemaksed	62 552	62 552
Tulevaste perioodide kulud	1 803	1 803
Muud makstud ettemaksed	60 749	60 749
Kokku nõuded ja ettemaksed	109 454	109 454
	31.12.2012	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	60 371	60 371
Ostjatelt laekumata arved	60 371	60 371
Muud nõuded	5	5
Intressinõuded	5	5
Ettemaksed	5 498	5 498
Tulevaste perioodide kulud	3 345	3 345
Muud makstud ettemaksed	2 153	2 153
Kokku nõuded ja ettemaksed	65 874	65 874

2013 aastal kirjel "Muud makstud ettemaksed" moodustab suurema osa ettemakstud käibemaks 23 573€, PRIA projektidega seotud ettemaksed 17 546€, laekumata liikmemaksud 15 000€.

2012 ja 2013 aasta jooksul pole hinnatud lootusetuks ega ebatõenäoliseks mitte ühtegi nõuet. Bilansi kuupäeva seisuga 31.12.2013 oli nõuete koosseisus vanemaid kui 90 päeva nõudeid summas 8 100 eurot. Toetudes varasemate perioodide kogemusele, on juhatuse hinnangul kõik nõuded laekuvad.

Lisa 4 Varud

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Müügiks ostetud kaubad	12 696	8 528
Ettemaksed varude eest	912	0
Kokku varud	13 608	8 528

Varudes on kajastatud MS Schippers'ilt edasimüügi eesmärgil ostetud seakasvatajatele tarvilikud väikevahendid (seemenduskateetrid, kõrvamärgid emistele ja põrsastele jne).

Lisa 5 Materiaalne põhivara

(eurodes)

										Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata projektid	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed					
31.12.2011										
Soetusmaksumus	1 432	363 839	23 971	4 605	113 245	141 821	17 194	300	300	524 586
Akumuleeritud kulum	0	-88 200	-14 945	-2 982	-53 967	-71 894	-6 031			-166 125
Jääkmaksumus	1 432	275 639	9 026	1 623	59 278	69 927	11 163	300	300	358 461
Ostud ja parendused				8 883	1 916	10 799	14 409			25 208
Amortisatsioonikulu		-23 651	-3 574	-2 146	-18 427	-24 147	-2 416			-50 214
Muud muutused					-621	-621	-965			-1 586
31.12.2012										
Soetusmaksumus	1 432	363 839	10 124	11 796	111 001	132 921	29 020	300	300	527 512
Akumuleeritud kulum	0	-111 851	-4 672	-3 436	-68 855	-76 963	-6 829			-195 643
Jääkmaksumus	1 432	251 988	5 452	8 360	42 146	55 958	22 191	300	300	331 869
Ostud ja parendused		6 045		1 458	5 480	6 938		9 000	9 000	21 983
Amortisatsioonikulu	0	-23 667	-2 628	-2 511	-18 568	-23 707	-5 111			-52 485
Ümberklassifitseerimised								-300	-300	-300
Ümberklassifitseerimine lõpetamata projektidest								-300	-300	-300
Muud muutused							-781			-781
31.12.2013										
Soetusmaksumus	1 432	369 884	10 124	10 341	113 249	133 714	27 771	9 000	9 000	541 801
Akumuleeritud kulum	0	-135 518	-7 300	-3 034	-84 191	-94 525	-11 472			-241 515
Jääkmaksumus	1 432	234 366	2 824	7 307	29 058	39 189	16 299	9 000	9 000	300 286

Real "Muud muutused" on kajastatud mahakantud põhivara jääkmaksumuses.

Lisa 6 Laenukohustused

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Pikaajalised laenud							
Pikaajaline laen Swedbank	99 000	19 966	79 034		2,721%	EUR	24.09.2018
Pikaajalised laenud kokku	99 000	19 966	79 034				
Laenukohustused kokku	99 000	19 966	79 034				

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Pikaajalised laenud							
Pikaajaline laen Swedbank	118 619	19 577	99 042		2,721%	EUR	24.09.2018
Pikaajalised laenud kokku	118 619	19 577	99 042				
Laenukohustused kokku	118 619	19 577	99 042				

Laenu tagatiseks on hüpoteek kinnistule (reg.osa 512104) asukohaga Vasula küla, Tartu vald, Tartu maakond.

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	69 994	69 994		
Võlad töövõtjatele	33 151	33 151		
Muud võlad	1 065	1 065		
Muud viitvõlad	1 065	1 065		
Kokku võlad ja ettemaksed	104 210	104 210		

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	30 440	30 440		
Võlad töövõtjatele	32 417	32 417		
Maksuvõlad	25 489	25 489		
Muud võlad	3 002	3 002		
Muud viitvõlad	3 002	3 002		
Kokku võlad ja ettemaksed	91 348	91 348		

Võlad tarnijatele on oluliselt suurenenud võrreldes eelmiste perioodidega, sest aasta viimase päeva seisuga esitati suures summas nõudeid Eesti Tõusigade Aretusühistu vastu.

Kogu kohustustest tarnijate vastu seisuga 31.12.2013 on pikemaajalised kui 30 päeva kohustused summas 5015 eurot. Sellest

aruande koostamise päevaks on tasumata veel 3 774 eurone kohustus, kuid selle tasumistähtaeg on saabumata.

Lisa 8 Tingimuslikud kohustused ja varad (eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Tingimuslikud kohustused		
Võimalikud dividendid	276 622	290 916
Tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt	73 533	77 332
Kokku tingimuslikud kohustused	350 155	368 248

Lisa 9 Sihtfinantseerimine (eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2011	Saadud	Tulu	31.12.2012
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Aretustoetus	0	338 068	-338 068	0
Praktikatoetus	0	394	-394	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	338 462	-338 462	0
Kokku sihtfinantseerimine	0	338 462	-338 462	0

	31.12.2012	Saadud	Tulu	31.12.2013
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Aretustoetus	0	601 263	-601 263	0
Praktikaoetus	0	711	-711	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	601 974	-601 974	0
Kokku sihtfinantseerimine	0	601 974	-601 974	0

Varad neto soetusmaksumuses

	2013	2012
	Saadud	Saadud
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks		
Investeeringutoetus	664	0
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	664	0
Kokku sihtfinantseerimine	664	0

Lisa 10 Müügitulu

(eurodes)

	2013	2012
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	282 127	290 198
Poola	701	770
Läti	5 719	0
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	288 547	290 968
Kokku müügitulu	288 547	290 968
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Kuldisperma müük (01621)	237 060	231 386
Aretusteenused (01621)	13 287	10 796
Koolitusteenused (855599)	6 595	14 161
Kaupade müük (01621)	31 605	34 625
Kokku müügitulu	288 547	290 968

Lisa 11 Muud äritulud

(eurodes)

	2013	2012
Kasum materiaalse põhivara müügist	0	2 134
Tulu sihtfinantseerimisest	602 638	338 462
Liikmemaksud	15 000	14 842
Kindlustushüvitised	0	3 532
Kokku muud äritulud	617 638	358 970

Lisa 12 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2013	2012
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	25 582	21 933
Energia	42 524	41 129
Elektrienergia	12 755	9 766
Soojusenergia	2 467	2 061
Kütus	27 302	29 302
Ostusöödad, ravimid, tõumaterjal	89 115	115 752
Muud	4 829	5 755
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	162 050	184 569

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2013	2012
Üür ja rent	20 263	26 365
Mitmesugused bürookulud	7 641	9 909
Lähetuskulud	1 893	5 935
Koolituskulud	2 164	4 810
Riiklikud ja kohalikud maksud	98	190
Seadmete remont ja hooldus	8 876	11 236
Andmebaaside haldamine, jõudlusandmete kogumine	265 947	19 173
Kindlustuskulud	4 648	4 523
Seminaride ja koosolekute korraldamisega seotud kulud	25 464	17 602
Soetatud väikeinventar	4 756	14 355
Hoonete remont ja korrashoid	9 852	23 452
Sisseostetud teenused	13 673	1 320
Transpordikulud	7 265	8 856
Reklaam	1 668	3 983
Muud	1 294	3 138
Kokku mitmesugused tegevuskulud	375 502	154 847

Real "Andmebaaside haldamine, jõudlusandmete kogumine" on kajastatud kulud, mis on seotud seoses aretusprogrammiga "Marmorliha". Eesti Tõusigade Aretusühistu liikmesfarmid koguvad ja sisestavad tõuloomade aretuslaseid ning põlvnemisalaseid andmeid keskkonnas "Possu".

Lisa 14 Tööjõukulud

(eurodes)

	2013	2012
Palgakulu	180 816	182 797
Sotsiaalmaksud	61 416	62 769
Puhkusereservi töötasu	-370	3 205
Kokku tööjõukulud	241 862	248 771
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	13	13

Lisa 15 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2013	2012
Arvestatud tasu	24 860	25 180

Juhtkonna hinnangul olulisi tehinguid seotud osapooltega 2013 aastal ei toimunud.

Juhatus ja nõukogu liikmetele ei ole ette nähtud hüvitisi juhatuse ja nõukogu liikme volituste lõppemisel või lõpetamisel.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 31.03.2014

Eesti Töusigade Aretusühistu (registrikood: 10023404) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
RAIVO LAANEMAA	Juhatuse liige	31.03.2014

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ÜLEVAATUSE ARUANNE

Eesti Tõusigade Aretusühistu üldkoosolekule

Oleme üle vaadanud Eesti Tõusigade Aretusühistu raamatupidamise aastaaruande, mis sisaldab bilansi seisuga 31.12.2013, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Ülevaadatud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 4 kuni 17.

Juhatus vastutus raamatupidamise aastaaruande eest

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, ning sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeauditori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kokkuvõtte raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime ülevaatus läbi kooskõlas ülevaatus töövõtude rahvusvahelise standardiga (ISRE) (Eesti) 2400 *Möödunud perioodide finantsaruannete ülevaatus töövõttud*. ISRE (Eesti) 2400 nõuab meilt kokkuvõtte tegemist selle kohta, kas me oleme saanud teadlikuks millestki, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne tervikuna ei ole kõigis olulistest osades koostatud kooskõlas rakendatava finantsaruandluse raamistikuga. Selle standardi kohaselt oleme kohustatud järgima ka asjassepuutuvaid eetikanõudeid.

Raamatupidamise aastaaruande ülevaatus kooskõlas ISRE (Eesti) 2400-ga on piiratud kindlust andev töövõtt. Ülevaatus käigus viiakse läbi protseduurid, mis hõlmavad eelkõige järelepärimiste tegemist juhatusel ja teistele isikutele majandusüksuses (nagu asjakohane), analüütiliste protseduuride rakendamist, ning hangitud tõendusmaterjali hindamist.

Ülevaatus käigus läbiviidud protseduurid on palju vähem mahukad kui rahvusvaheliste auditeerimise standarditega kooskõlas tehtud auditi käigus läbiviidud protseduurid. Seetõttu ei avalda me nende finantsaruannete kohta auditiarvamust.

Kokkuvõtte

Tuginedes meiepoolsele ülevaatusel, ei ole meile teatavaks saanud midagi, mis sunniks meid uskuma, et Eesti Tõusigade Aretusühistu raamatupidamise aastaaruanne ei kajasta õiglaselt kõigis olulistest osades Eesti Tõusigade Aretusühistu finantsseisundit seisuga 31.12.2013 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Inga Kuusik

Vandeauditori number 275

Inga Kuusik

Auditiorettevõtja tegevusloa number 245

Pärna 10-5, Tartu

31.03.2014

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Tõusigade Aretusühistu (registrikood: 10023404) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
INGA KUUSIK	Vandeaudiitor	31.03.2014

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2013
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	3 741
Aruandeaasta kasum (kahjum)	59 239
Kokku	62 980
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	62 980
Kokku	62 980

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Loomakasvatuse abitegevused	01621	281952	97.71%	Jah
Muu mujal liigitamata koolitus	85599	6595	2.29%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7493144
Faks	+372 2493127
Mobiiltelefon	+372 5135927
E-posti aadress	estpig@estpig.ee